

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

GÜNLÜDÜR

Sayı : E-38043881-050.04-479227
Konu : Fakültemiz Felsefe Bölümü Öğretim
Üyesi Doç. Dr. Aysun GÜR'ün yurtdışı
görevlendirilmesi için istenilen
Araştırma/Proje Formu (2024-03)

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : 29.12.2023 tarihli ve E-38043881-050.02.04-469555 sayılı yazı.

Fakülte Yönetim Kurulunun 12.01.2024 tarihli ve 2024-03 sayılı oturumunda alınan I nolu karara
ait suret aşağıda sunulmuştur.
Onaylarınıza arz ederim.

KARAR I

Fakültemiz Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun GÜR'ün Belgrad Üniversitesinde (Sırbistan) çalışma yürütmek üzere *"Bu Dünyadaki Tekinsizliğimizin Görünürlük Zeminleri: Disiplinlerarası Bir Araştırma"* başlıklı projesi kapsamında görevli-izinli sayılma talebine ilişkin Bölüm Başkanlığının 12.01.2024 tarihli ve 478627 sayılı yazısı görüşüldü.

Görüşmeler sonucunda, Fakültemiz Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun GÜR'ün Belgrad Üniversitesinde (Sırbistan) *"Bu Dünyadaki Tekinsizliğimizin Görünürlük Zeminleri: Disiplinlerarası Bir Araştırma"* başlıklı projesi kapsamında Belgrad Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Milanko GOVEDERİCA'dan davet mektubu alması üzerine Dekanlığımızdan 1(bir) yıl süre ile görevlendirme talebinde bulunmasına istinaden daha önce Fakülte Yönetim Kurulunun 21.12.2023 tarihli ve 2023-59 sayılı oturumunda alınan I nolu karar ile Rektör Oluru alınmış olup Felsefe Bölüm Başkanlığının 12.01.2024 tarihli ve 478627 sayılı yazısı ile Üniversitemiz Akademik Personel Yurt Dışı Uzun Süreli Görevlendirme Araştırma/Proje Önerisi Formu da eklenerek adı geçen Öğretim Üyesinin, dönüşünde Dekanlık Makamına yaptığı çalışmalar hakkında ayrıntılı bir rapor sunması kaydıyla, *Yurtiçinde ve Yurtdışında Görevlendirmelerde Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğinin Madde 2- b) bendi, Madde 4 ve Madde 5- a) bendine göre şartları taşıdığından 2547 sayılı Kanunun 39. Maddesi* uyarınca yolluksuz-yevmiyesiz ücretli izinli olarak 15.02.2024-15.02.2025 tarihleri arasında yol dahil 1 (bir) yıl süre ile yolluksuz yevmiyesiz görevli izinli sayılmasına ve kararın onayı için Rektörlük Makamına arzına oy birliği ile karar verildi.

Prof. Dr. Aysun SARIBEY HAYKIRAN
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSR8JN3CPR

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5740&eD=BSR8JN3CPR&eS=479227>

Adres:ADÜ Merkez Kampüs Aytepe Mevkii 09100 Efeler/AYDIN
Telefon:0256 220 3300 Faks:0256 220 3599
e-Posta:fened@adu.edu.tr Web:akademik.adu.edu.tr/fakulte/fef/
Kep Adresi:adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Elveda Nurhan AKYIL
Unvanı: Büro Personeli

Uygun görüşle arz ederim.

Prof. Dr. Cemal İYEM
Rektör Yardımcısı

OLUR

Prof. Dr. Bülent KENT
Rektör

Ek:

- 1- Felsefe Bölüm Başkanlığının Üst Yazısı
- 2- Bölüm Kurul Kararı
- 3- Doç. Dr. Aysun GÜR'ün Dilekçesi
- 4- Davet Mektubu
- 5- Araştırma/Proje Formu

Dağıtım:

Felsefe Bölüm Başkanlığı
Personel İşleri Birimi
Sayın Önder ALTINSOY
Sayın Ezgi TOYGAR

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSR8JN3CPR

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5740&eD=BSR8JN3CPR&eS=479227>

Adres:ADÜ Merkez Kampüs Aytepe Mevkii 09100 Efeler/AYDIN
Telefon:0256 220 3300 Faks:0256 220 3599
e-Posta:fened@adu.edu.tr Web:akademik.adu.edu.tr/fakulte/fef/
Kep Adresi:adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Elveda Nurhan AKYIL
Unvanı: Büro Personeli

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. 2/2

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dekanlığı
Felsefe Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-55707165-050.04-478627
Konu : Kararlar 2024/01 (Aysun GÜR
Görevlendirme)

12.01.2024

İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

Bölümümüze ait 11.01.2024 tarih ve 2024/01 sayılı Bölüm Kurul Kararı ve ilgili evrakları ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Berfin KART TEPE
Bölüm Başkanı

Ek:Bölüm Kurul Kararı 2024/01

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSR8J3RFE9

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5740&eD=BSR8J3RFE9&eS=478627>

Adres:ADÜ Merkez Kampüs Aytepe Mevkii 09100 Efeler/AYDIN
Telefon:0256 220 3300 Faks:0256 220 3599
e-Posta:fened@adu.edu.tr Web:akademik.adu.edu.tr/fakulte/fef/
Kep Adresi:adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ezgi TOYGAR
Unvanı: Büro Personeli
Tel No: 02562203494

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
FELSEFE BÖLÜMÜ
BÖLÜM KURULU KARARLARI

Toplantı Tarihi: 11.01.2024

Toplantı Sayısı: 2024/01

GÜNDEM:

- 1- 21.12.2023 tarih ve 2023/11 sayılı Bölüm Kurulumuz KARAR I' e istinaden Bölümümüz Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun GÜR'ün yurt dışı görevlendirilmesi konusu görüşüldü.

TOPLANTIYA KATILANLAR

Prof. Dr. Berfin Kart TEPE
Prof. Dr. Şahabettin YALÇIN
Prof. Dr. Cengiz İskender ÖZKAN
Doç. Dr. Aysun GÜR

TOPLANTIYA KATILMAYANLAR

Bölüm Başkanı
Üye
Üye
Üye

Bölüm Kurulumuz 11.01.2024 tarihinde saat 16.00'da Bölüm Başkanı Prof. Dr. Berfin Kart TEPE'nin başkanlığında, yukarıdaki üyelerin katılımıyla toplandı. Gündem okundu, oybirliği ile kabul edilerek görüşmelere geçildi.

KARAR I:

21.12.2023 tarih ve 2023/11 sayılı Bölüm Kurulumuz KARAR I' e istinaden Doç. Dr. Aysun GÜR'ün 11.01.2024 tarih ve 13061 sayılı dilekçesinde ek olarak sunduğu 'Adnan Menderes Üniversitesi Akademik Personel Yurt Dışı Uzun Süreli Görevlendirme Araştırma/Proje Önerisi Formu' ve davet mektubu değerlendirildi. Bölümümüz Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun GÜR'ün 15.02.2024 ile 15.02. 2025 tarihleri arasında Belgrad Üniversitesi'nde Bu Dünyadaki Tekinsizliğimizin Görünürlük Zeminleri: Disiplinlerarası Bir Araştırma" başlıklı projeyi yürütmek üzere 21.12.2023 tarih ve 2023/11 sayılı Bölüm Kurulumuz KARAR I' e istinaden yurt dışı görevlendirilmesi konusu görüşüldü

Görüşmeler sonunda; Bölümümüz Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun GÜR'ün 2547 Sayılı Kanunun 39. Maddesi uyarınca yolluksuz-yevmiyesiz maaşlı-izinli sayılması Bölüm Başkanlığımızca uygun bulunmuş olup, görevlendirilmesinin yasal ve akademik olarak bir engeli bulunmadığı ve 1 (bir) yıl süreyle görevli izinli sayılmasının oybirliği ile kabulüne ve Dekanlık Makamına sunulmasına karar verildi.

Ek: Doç. Dr. Aysun GÜR'ün Dilekçesi

BAŞKAN

Prof. Dr. Berfin KART TEPE

Anabilim Dalı Başkanı/ Sistematik Felsefe ve Mantık ABD Bşk.

(e-imzalıdır)

ÜYE

Prof. Dr. Şahabettin YALÇIN
Felsefe Tarihi ABD Bşk.
(e-imzalıdır)

ÜYE

Prof. Dr. Cengiz İskender ÖZKAN
Bilim Tarihi ve Felsefesi ABD Bşk.
(e-imzalıdır)

ÜYE

Doç. Dr. Aysun GÜR
Türk-İslam Düşüncesi Tarihi ABD Bşk.
(e imzalıdır)

Konu : Görevlendirmeler

12.01.2024

FELSEFE BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

Yurt dışı görevlendirmem için gerekli olan proje ve davet mektubu ektedir.

Doç. Dr. Aysun GÜR
Öğretim Üyesi

EK :

- 1- Letter of invitation Aysun Gur (3) (1 Sayfa)
- 2- AYSUN GÜR ARAŞTIRMA ÖNERİSİ (15 Sayfa)

08.12.2023.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF PHILOSOPHY

Assoc. Prof. Aysun GUR
Aydin Adnan Menderes University
Philosophy Department

Letter of Invitation

As one of the faculty members of the Faculty of Philosophy of the University of Belgrade, it is my pleasure to invite **Assoc. Prof. Aysun Gur** for a research stay at the University of Belgrade from the 15 th of February 2024 to the 15 th of February 2025.

Ms. Aysun Gur is going to conduct research on the topic "The visibility grounds of our uncanny in this world: An interdisciplinary research".

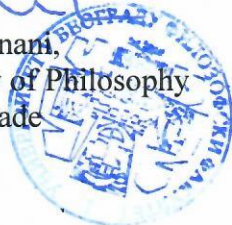
I am certain that her research will benefit considerably from a stay at the University of Belgrade, not only in terms of co-executing the project but also because of the opportunity to exchange ideas with the faculty's staff and the other visiting scholars.

The Faculty of Philosophy cannot cover any expenses related to your stay in Belgrade.

Best Regards,

Prof. Dr. Milanko Govedarica
Department of Philosophy
Faculty of Philosophy, University of Belgrade

Prof. Dr. Danijel Sinani,
Dean of the Faculty of Philosophy
University of Belgrade

www.f.bg.ac.rs; info@f.bg.ac.rs

Чика Љубина 18-20, 11000 Београд; тел. 011 2639 119, fax 011 2639 356

Čika Ljubina 18-20, 11000 Belgrade, Serbia; tel. +381 11 2639 119, fax +381 11 2639 356

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak doğrulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5740&eD=BSE8JD2HLN&eS=478571> adresinden yapılabilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile düzenlenmiştir. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

**ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONEL YURT DIŞI
UZUN SÜRELİ GÖREVLENDİRME**

ARAŞTIRMA/PROJE ÖNERİSİ FORMU

2023

A. GENEL BİLGİLER

Başvuru Sahibinin Adı Soyadı: Doç. Dr. Aysun Gür
Araştırma/Proje Önerisinin Başlığı: <i>Tekinsizliğimizin bu dünyadaki görünürlük zeminleri: Disiplinlerarası bir araştırma</i>
Yurt Dışı Partnerin Adı Soyadı: Prof. Dr. Milanko Govederica
Araştırmanın/Projenin Yürütüleceği Kurum/Kuruluş: Belgrad Üniversitesi, Felsefe Bölümü

ÖZET

Özet

İnsan oluş, tekinsizlikten (Unheimlich), evde olmamadan kaynaklanır. İnsanın en tekinsiz varlık olması hem insanın bir anlamda bu dünyada evinde olmadığı hem de evde olmanın/yuva arayışının onun kaygısı (Sorge) olduğu anlamına gelir. Yani insan bu dünyaya geldiğinde, kendisi için hazır/tamamlanmış bir yuva bulmaz. İşte tam da bu bulamayış, onun hayatı boyunca onu aramasına neden olur. Peki insan bu arayışı nerede ve nasıl sürdürecektir? İnsanlar din, felsefe, bilim gibi alanlara olduğu gibi, gündelik ve sıradan olana da gitmektedir. Modern dünya ise, gelenekselliği yıkarak bütün insanları tek tip bir yaşayışa hapsedmiştir. Bu durum bizi kendimize özgü ve özsel olandan uzaklaştırmıştır. Bu bağlamda köklü bir tarihe sahip oluşun hatırlanması, üzerinde düşünülmesi, çalışılması ve yeniden hatırlatılması, aradığımız evi bulmada büyük önem taşır.

İnsanın tekinsiz bir varolan olarak evini arayışı, ancak yabancıyla ilişkisi içinde anlaşılabilir. Ancak bu yabancı, salt belirsiz ve kendi-olmayan anlamında herhangi bir yabancı değildir. Bu yabancı tarihsel olarak ilişki içinde olduğumuz bir yabancıdır. Üstelik bu ev/yuva, tarihsel bir halkın asla kendi başına ve kendi dilinde doğrudan bulabileceği bir yer de değildir. Tarihî bir halk bunu ancak kendi dili ile yabancı diller arasındaki diyaloga başarabilir.

Bu çalışma, insanın tekinsiz bir varolan olarak hayatını nasıl süreceği sorusuna odaklanmıştır. İçinde bulunduğumuz çağda modernizm bütün farklılıkları ortadan kaldırmakta, postmodernizm ise her bir farklılığı sorgusuzca yüceltmektedir. Kaldı ki son yirmi yıldır post-truth yani hakikat sonrası denen bir dönem yaşanmaktadır. Bu üç yaklaşımdan hiçbiri tekinsizliği anlamaya uygun görünmemektedir. İşte bu çalışma, evimizi,

ait olduğumuz yeri arayışımızı, kavramın doğduğu disiplinle bir arada, disiplinlerarası bir projede çalışmayı amaçlamaktadır. Bunu yaparken geleneği, tarihselliği, özsellliği ve tanrısal olanın önemini etik ve ontolojik bağlamda açığa çıkarmayı hedefler.

Anahtar Kelimeler: Tekinsizlik, yuva arayışı, tarihsellik, kaygı, ruh hali, endişe

Title: The visibility grounds of our uncanny in this world: An interdisciplinary research

Abstract

Becoming human arises from the uncanny (Unheimlich), from not being at home. The fact that man is the most uncanny being means that in a sense man is not at home in this world and that being at home/searching for home is his care (Sorge). In other words, when a person comes to this world, he does not find a ready/completed home for himself. It is precisely this failure to find that causes him to search for it all his life. So where and how will people continue this search? People go to fields such as religion, philosophy and science, as well as to the everyday and ordinary. The modern world has destroyed tradition and confined all people to a uniform lifestyle. This situation has distanced us from what is unique and essential to us. In this context, remembering our deep-rooted history, thinking about it, studying it and reminding it again is of great importance in finding the house we are looking for.

Man's search for his home as an uncanny entity can only be understood in his relationship with the stranger. But this stranger is not just any stranger in the sense of being vague and not-self. This stranger is a stranger with whom we have a historical relationship. Moreover, this home is not a place that a historical people can find directly on their own and in their own language. A historical people can only achieve this through dialogue between their own language and foreign languages.

This study focuses on the question of how humans will live their lives as an uncanny entity. In the age we live in, modernism eliminates all differences, while postmodernism glorifies every difference. Moreover, there has been a period called post-truth for the last twenty years. None of these three approaches seem suitable for understanding the uncanny. This study aims to study our search for our home, where we belong, in an interdisciplinary project. In doing so, it aims to reveal tradition, historicity, essentiality and the importance of the divine in an ethical and ontological context.

Keywords: Uncanny, search for home, historicity, care, mood, anxiety

1. ÖZGÜN DEĞER

1.1. Konunun Önemi, Araştırma/Proje Önerisinin Özgün Değeri ve Araştırma Sorusu/Hipotezi

Araştırmanın Önemi/Özgün Değeri:

Bu araştırma insanın tekinsizlik bir varlık oluşunu, yüzyıllardır hem batı ile doğu arasında bir köprü görevi gören hem de birçok konuda dünyaya örnek tavırlar sergileyen Türkiye'nin tarihsel kökenlerine doğru giderek araması bakımından önemlidir. Bu kökene gidiş konunun çalışılması açısından özel bir önem taşır; çünkü Heidegger tekinsizliği tarihselliği bağlamında tartışır.

Tekinsizlik Heidegger'in üç büyük eserinde doğrudan konu edilir ve en önemli olanın çevirisi yapılmamıştır. Bu da tekinsizlik konusun çok az çalışılmasına neden olmaktadır. Üstelik kavramın doğuşu da felsefe dışında, psikanaliz alanındadır. Bu yüzden projenin bu iki alanın kesişme noktasında konumlanması özel bir önem taşır.

Bu projenin özgün değeri öncelikle, zaten pek az çalışmanın olduğu tekinsizlik konusunu, dünyada çok az çalışılan Türkiye'de ise çalışılmayan ve konu için temel olan bir felsefi yaklaşımla -psikanaliz felsefesiyle- birlikte ele almasından kaynaklanır. İkinci olaraksa projenin tekinsizliği soruştururken, konunun felsefi temellerine uygun olarak, uygun tarihsel bağlama oturan bir şehirde ve üniversitede bulunulacak olmasından doğar. Tarihsel yakınlığımızın ve izlerimizin olduğu ama şu haliyle yabancı bir yerin seçilmesi gerekliliğini karşılayan şehir Belgrad'dır. Üçüncü olaraksa tekinsizlik konusuna kavramsal bir yaklaşım yerine fenomenolojik açıdan yaklaşması ve böylece konuyu doğrudan yaşama dünyasına bakarak, somutlaştırma gayretiyle ve pratik sonuçlara ulaşmaya çalışarak ele almasıdır.

Araştırma, doğu ile batı arasında köprü olan, modernizmin dayatmalarına direnen, gelenekle bağını koparmayan, tarihselliği önemseyen, içinde kültürel farklılıkları ve dolayısıyla kültürel zenginliği barındıran bir ülke olarak Türkiye ve Balkanlarda bulunup Asya ile Avrupa arasında kavşak noktası olan, birçok kültürün ve dilin bulunduğu, Osmanlı İmparatorluğu'nun yüzlerce yıl hüküm sürdüğü, hala izlerimizin bulunduğu Sırbistan arasında olması bakımından yararlı olacaktır. Özellikle yuva arayışı olarak tekinsizliğin, tarihsel olarak bir dönem yuvamız olsa da bugün bize yabancı olana bakarak çalışılması, tekinsizliğin özüne yaklaşmak açısından büyük önem taşımaktadır. Tekinsizliğimiz yuva arayışındır ve yuva ancak tarihsel olarak hem komşu hem yabancı olandan geçerek bulunabilir.

Araştırmanın en somut ve önemli sonuçları, konunun artık tüm akademi dünyasında

kabul gördüğü gibi disiplinlerarası bir şekilde ve derinlemesine yapılacak olmasının yanı sıra, kendine özgü tarihsel ve somut bağlamları göz önünde bulundurarak seçilen bir şehir, üniversite ve danışman eşliğinde gerçekleşecek olmasına dayanır. Bu sayede felsefenin soyut kavramlarından biri kabul edilen tekinsizliğin, somut varoluşsal sorunlarımızı çözmeye katkısı gösterilmek istenir. Böylece felsefe alanındaki bu çalışmanın, somut, pratik, varoluşsal ve etik sonuçlara ulaşabilmesi amaçlanır. Tekinsizlik konusunun böyle çalışılması ise, projenin sonuçlarının dünyadaki akademik çalışmalar içinde kendine özgü bir yere sahip olmasına ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nin adının layık olduğu şekliyle duyulmasına katkı sunacaktır.

Problem Tanımı/ Araştırma Soruları ve Hipotezler:

İnsan bu dünya anlam arayışı olan bir varlıktır. Bu bağlamda insanın tekinsizliği demek, onun yuvada olmayışı ve hayatı boyunca ait olduğu yuva arayışında olması demektir. Bu haliyle insan, tam anlamıyla sonluluğu içinde anlaşılır. Yani tekinsizlik insanın yaşamasının aynı zamanda kendi içinde ölümüne doğru gitmesi demektir. İnsan yaşarken nereye giderse gitsin yine de hiçbir şeye varmaz. İnsan yaşarken neye sahip olursa olsun, varolanlara yapışması onu öze ulaştıramaz. Burada kastedilen bir gün ölecek olmamızın “bilinmesi” değildir. Ölüm bir bilmeye konu bir “kavram değil”, bir “yaşama meselesidir” ve anlamını kaygı, endişe gibi ruh halleri içinde açar. Dolayısıyla ölüme doğru olarak tekinsizliğimiz, teorik ve rasyonel bir düşünmeyle soruşturulamaz. Burada rasyonel olmayan yanlarımız ve onları ele alan disiplinler öne çıkar. Şimdi psikanaliz felsefesinin iki temel kavramından biri ölümdür. Yine tekinsizliğimiz bir yuva arayışı olduğuna göre, bu arayış ulaşmak istenen, arzulanan, sevgiyle peşine düşülen bir yere işaret eder. İşte sevgi de yine psikanaliz felsefesinin iki temel kavramından diğeridir.

Endişe ruh hali burada önem taşır: Endişe insanı düşkünlükten, hergünlükten çıkarır. Varolanlara aşinalığımız ortadan kalkar, herkes içinde kaybolmak imkansızlaşır ve bu dünya içinde varolmak tekleşir. Böylece bu dünya içinde-var-olmaklık, varoluşsal bir hal olan içinde kimsenin olmamaklığına dönüşür. İşte bu tekinsizliktir. Bu tekinsizliğimizi, tek başına sahip olduğumuz sorumlulukları hatırlatan, bize içerden bir çağrıyla seslenense vicdandır. Vicdan ise elbette insan için çok önemlidir.

Araştırmanın temel soruları şöyle sıralanabilir: Tekinsizliğimizin kökenleri nelerdir? İnsan tekinsiz bir varlık olarak temelsizliğini nasıl aşabilir? Tekinsizliğin anlamı, bu dünyadaki ikamet edişimizi nasıl belirler? Tekinsiz oluşun benimsenmesi, bu hayatı daha

anamlı yaşamamıza katkı sunar mı? Tekinsizlik, ölümlü bir varlık oluşumuzu görünür kılması nedeniyle, daha sahici ve otantik bir yaşama imkânı sunar mı? Tekinsizlik hangi ruh halleri ve bilinç durumlarıyla anlaşılabilir? Tekinsizliğin etik, ontolojik, epistemolojik katları açılabilir mi? Tekinsizlikle tarihsel koşullar arasındaki ilişki nasıldır?

Araştırmanın hipotezleri ise şunlardır:

1. Tekinsizlik insanın bu dünyadaki olma tarzıdır.
2. Tekinsizliğimiz yuva arayışıdır ve yuva ancak tarihsel olarak hem tanıdık hem yabancı olandan geçerek bulunabilir.
3. Tekinsizlik varoluşsal bir hal olsa da her insan için her zaman görünür değildir.
4. Tekinsizlik, endişe ve kaygı gibi ruh hallerinde açılır, görünür olur.
5. Tekinsizlik, insanın modern anlamda sadece düşünen bir varolan olmadığını, inanan tasarlayan anlayan hisseden bir varolan olduğunu gösterir.
6. Tekinsizliğimizin sessiz çağrısına vicdan denir.
7. Tekinsizlik, bizi hergünlükten çıkarıp sahici bir yaşamaya taşıyabilir.
8. Tekinsizlik, insanın yeryüzü ile gökyüzü arasındaki ikametini, tanrısallıkla ilişkisinde kurar.
9. İnsanın tekinsizliği insanın kendi içinde ölümüne doğru gitmesi demektir.
10. Ölüm, endişe, kaygı gibi konular disiplinlerarası çalışmaya uygundur.
11. Tekinsizlik konusu psikanaliz felsefesi ile düşünüldüğünde yeni açılımlar sunabilir.
12. Tekinsizlik, insanın özüne ve nasıl yaşayacağına dair bir temel sunar.

1.2.Amaç ve Hedefler

Bu projenin amacı, bu dünyada yuva arayışında olan tekinsiz insanın bu arayışına katkı sunmaktır. Bu bağlamda tekinsizliği tarihsel köklerimizden bulunduğu bir yerin hem tanıdık hem de yabancılaşması üzerinden soruşturmadır. Çünkü tekinsizlik de ortaya atıldığı ilk andan itibaren hep ikili bir karakterde anlaşılır. İşte bu yabancı, tarihsel olarak ilişki içinde olduğumuz bir yabancıdır. Kökensel olarak bir zamanlar bir arada olduğumuzdur. İşte bu bir aradalıktan yola çıkılarak kendimize dönebiliriz. Yoksa hiçbir ilişkimizin olmadığı yabancıya bakmak bizi kendimize taşımaz. Dolayısıyla bizim yuva arayışımız örneğin İsveçlilere bakarak anlaşılabilir. Tarihsel olarak ortak köklerimizden olduğu ama ayrı düştüğümüze bakarak anlaşılır. İşte Belgrad 1521 yılında Osmanlı

İmparatorluğu'na katılmış ve yüzlerce yıl orada kalmıştır. Bu haliyle şimdi bize yabancıdır ama tam da ona bakarak kendimizi anlayabileceğimiz bir yabancıdır.

Projenin amacı aynı zamanda tekinsizliğin anlamını tarihselliği içinde görünür kılmaktır. Eğer yuva yokluğu ve arayışı, tarihselliğin temel bir parçasıysa, o zaman tarihsel bir halk asla kendi başına ve özünün doyumunu kendi dilinde doğrudan bulamaz. Tarihî bir halk ancak dili ile yabancı diller arasındaki diyalogdan ibarettir. Türkçe ve Sırpça arasında ise özel bir bağ vardır: Sırpçada 8 bin 742 Türkçe kökenli kelime bulunmaktadır. Tekinsizlik konusunun, tarihsel olarak hem komşuluk hem de yabancılıkla anılan Belgrad'da çalışılması, konuya bakışımıza yeni açılımlar sunabilir.

İnsan yaşarken nereye giderse gitsin yine de hiçbir şeye varmaz, çünkü varolanlara zayıf bir şekilde yapışır ve onlardaki varlığı ve özü kavrayamaz. Burada kastedilen bir gün ölecek olmamızın bilinmesi değildir. Ölüm bir bilmeye konu bir kavram değil, bir yaşama meselesidir ve anlamını kaygı, endişe gibi ruh halleri içinde açar. Dolayısıyla ölüme doğru olarak tekinsizliğimiz teorik ve rasyonel bir düşünmeyle soruşturulamaz. Burada rasyonel olmayan yanlarımız ve onları ele alan disiplinler öne çıkar. İşte psikanaliz felsefesinin temel konularından biri ölümdür. Zaten tekinsizlik konusu da ilk kez psikanaliz çalışmaları bağlamında kavramsallaştırılır. Şimdi projenin amacı psikanaliz felsefesinin sayılı isimlerinden biri olan Milanko Govedarica ile ortak İngilizce dilinde konuşup çalışarak, bu alanda önemli sonuçlara ulaşmaktır. Böylece özümüze uygun, sahici ve otantik bir şekilde yaşamamıza katkı sunmaktır.

2. YÖNTEM

Aşağıdaki iş bölümü tablosunda da gösterildiği gibi araştırmamın Belgrad bölümünün on iki ayda tamamlanması öngörülmektedir. Çalışma süresince danışmanım Prof. Dr. Milanko Govedarica ve Belgrad Üniversitesi Felsefe bölümünün bu konuyu çalışmaya katkı sunan seminer ve toplantıları düzenli olarak takip edilecektir. Tüm süreçte, farklı dillerde yayın yapan akademisyenler olarak uzaktan erişilemeyen eserlerimizdeki düşünceleri, ortak bir dil olan İngilizcede konuşarak tartışmak mümkün olacaktır.

İlk ay daha önce çalışılmaya başlanmış olan literatür taraması bitirilerek, tekinsizlik, endişe, ruh halleri, ölüm, sevgi, tarihsellik gibi temel kavramlara ilişkin metin okumalarına ayrılmıştır.

İkinci ay, disiplinlerarası çalışmanın dayanaklarının tamamlanıp, kavramsal sınırların çizilmesi hedeflenmektedir. Bu kavramlar üzerinde teorik çalışma yapılırken, aynı zamanda bölgede pratikte karşılaşılan yaşama sorunlara ilişkin araştırma ve gözlemlerin de yapılması hedeflenmektedir.

Üçüncü ve dördüncü ay, Heidegger'in temel metinlerinden olan Hölderlin's Hymne Der Ister adlı eserinin okunmasına ayrılmıştır. Metin Almanca olup, birlikte irdelenmesi büyük önem taşır. Bunun yanında temel metinler olarak Sein and Zeit ile Einführung in Die Metaphysik de okunacaktır.

Beşinci ay, psikanaliz felsefesinin temel yaklaşımları üzerine okumalara ve tartışmalara ayrılmıştır. Bu bağlamda Govedarica'nın Consciousness and personal identity, The death instinct and spiritual culture ve Philosophical Analysis of Irrationality: Altered States of Consciousness and Weakness of Will eserlerinin okunmasına ayrılmıştır.

Beşinci ve altıncı ay, tekinsizlik konusunun görünürlük zeminlerinin neler olduğu konusu üzerinde okumaların devamı içindir. Böylece bu ay, fenomenolojik düşünmenin bu projedeki önemine ilişkin okuma ve tartışmalarla geçecektir.

Yedinci ay, tekinsizlik konusunda o ana kadar yapılan okuma ve tartışmaların yazıya dökülmeye başlanması için uygun görünmektedir.

Sekizinci aydan onuncu aya kadar, bu ortak çalışmanın dünya felsefe literatürüne katkı sağlayacak bilimsel bir yayına dönüşmesi için ortak düşünme, soruşturma, tartışma ve yazmaya ayrılması gerekmektedir.

On bir ve on ikinci ay, zaten birkaç yıldır çalıştığım ve Belgrad Üniversitesi'ndeki başta Govedarica olmak üzere diğer hocalarla tartışma ve farklı açılardan yaklaşma fırsatı bulacağım tekinsizlik konusunda, bir bilimsel yayının tamamlanması için geçecektir.

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONEL YURT DIŞI GÖREVLENDİRME
ARAŞTIRMA/PROJE ÖNERİ FORMU

Araştırmanın sonunda, çok az çalışmanın olduğu bu alanda ulaşılacak teorik bilgilerin ve pratik önerilerin uluslararası indeksli bir dergide yayınlanacak bir makaleye dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Bununla birlikte bu bulguların Türkiye’de kullanılabilir olması da hedefler arasındadır. Proje kendine özgü boyutlarıyla, literatüre katkı sunacak imkanlara sahiptir. Proje aynı zamanda, felsefe gibi soyut bir çalışma alanının somut yaşama dünyasıyla bağının kurulmasına ve yaşama sorunlarının çözümüne katkı sunmayı hedefler.

3. YAYGIN ETKİ**ARAŞTIRMA ÖNERİSİNDEN BEKLENEN YAYGIN ETKİ TABLOSU**

Yaygın Etki Türleri	Önerilen Araştırmadan/ Projeden Beklenen Çıktı, Sonuç ve Etkiler
Bilimsel/Akademik (Makale, Bildiri, Kitap Bölümü, Kitap)	-İndeksli bir dergide yayınlanacak bir makale -Kitap bölümü ya da kitap
Ekonomik/Ticari/Sosyal (Ürün, Prototip, Patent, Faydalı Model, Üretim İzni, Çeşit Tescili, Spin-off/Start-up Şirket, Görsel/İşitsel Arşiv, Envanter/Veri Tabanı/Belgeleme Üretimi, Telif Konu Olan Eser, Medyada Yer Alma, Fuar, Proje Pazarı, Çalıştay, Eğitim vb. Bilimsel Etkinlik, Proje Sonuçlarını Kullanacak Kurum/Kuruluş, vb. diğer yaygın etkiler)	-Elde edilen verilen derslerde kullanımı -Tekinsizlik konusunda bir farkındalık oluşturulması -Felsefenin soyutluğunun somutluğa taşınması -Çalışmanın, yaşama sorunlarımızın çözümüne katkı sunması gibi pratik sonuçlarının açığa çıkarılması
Yeni Proje(ler) Oluşturma (Ulusal/Uluslararası Yeni Proje)	-Uluslararası projeler hazırlanması için ortak üniversite ve merkezlerle bağlantı kurulması.

4. EV SAHİBİ KURUM VE DANIŞMANIN NİTELİĞİ

Az çalışılan bir alanda çalışma yapmanın zorluğu ortadadır. Bu bağlamda alanın sayılı isimlerinden Prof. Dr. Milanko Govedarica ile çalışmak ve projemi Belgrad'da yürütebilmek bana pratik alandaki sorunları daha iyi tespit edebilme ve yaşama sorunlarının çözümünde bugüne kadar nasıl bir yol alındığını görebilme bakımından önemli bir katkı sağlayacaktır. Orada olmak, Govedarica'nın İngilizce olmayan eserlerine ulaşabilmem ve onlar üzerine konuşabilmemiz açısından eşsiz bir imkana sahiptir. Ayrıca bizim için tarihsel önemi olan bir coğrafyada çalışarak, akademik yetkinliğimi sadece teorik değil, aynı zamanda pratik alanda da geliştirebilmeyi, deneyimi olan akademisyenlerle çalışarak bu yetkinliği artırmanın, kendi ülkemdeki yaşama sorunlarıyla ilgisinde karşı karşıya kalınan mevcut sorunlara teorik bilgi ışında çözüm getirmesine katkı sunmayı hedeflemekteyim. Bu bağlamda Belgrad Üniversitesi Felsefe bölümünde danışmanlığımı üstlenen Prof. Dr. Milanko Govedarica'nın psikanaliz felsefesini iyi bilen, alanında önemli yayınlar yapan,

konusunda uzman nadir insanlardan biri olmasının projeme önemli katkı sağlayacağını düşünmekteyim.

Misafir araştırmacı öğretim üyesi olarak davet aldığım 1808 yılında kurulan Belgrad Üniversitesi, dünyadaki en iyi üniversiteler arasında kabul edilmesi sebebiyle, orada yapacağım çalışmanın akademik kariyerime ve üniversiteme uluslararası tanınmada katkısı olacaktır. Üniversitenin Felsefe bölümü, son derece seçkin öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Ayrıca Üniversite, disiplinlerarası teorik ve pratik çalışmalar yürüten, çalıştay, sempozyum konusunda oldukça aktif bir konumdadır. Tekinsizlik konusunu böyle ortak bir çalışma ortamında ve fenomenolojik bir yaklaşımla ele alan bu çalışma, etik boyutlarıyla da önem taşımaktadır.

Belgrad'ın seçilmesindeki temel nedenler şöyle sıralanabilir: Şehirdeki çok kültürlülük, çok dillilik, batı ile doğu arasında köprü olması, yerli ve yabancı unsurların bir aradalığı, tarihsel arka planımızda yer alması, dünyadaki hareketliliğin -yuva arayışının- kavşak noktalarından biri olmasıdır. Ama en önemli sebep, insanın yuva arayışının kendi içinde yuvasızlığın izlerini taşıması olarak, tekinsizliği çalışmaya tarihsel olarak uygun bir yakınlıkta ve uzaklıkta görünmesidir.

Planladığım bu çalışmayı dünyadaki yaşama sorunları ve bunun psikanalitik boyutu üzerinde uzman biri olarak kabul edilen Prof. Dr. Govedarica'nın desteğiyle, farklı bölümler ve farklı uzmanlarla da etkileşim halinde yapabilecek olmam, benim için başka bir yerde elde edilmesi mümkün olmayan bir kazanımdır. Aynı zamanda hem uzmanlık alanım hem de proje çalışma konumun esas olarak odaklandığı yaşama sorunlarının neler olduğunu, pratikte nasıl karşımıza çıktığını görebilmek, bu sorunlarla karşılaşan hem tanıdık hem yabancı bir ülkede ne gibi çözümler üretildiğini ya da hala ne gibi sorunların çözümsüz bırakıldığını görebilmek bakımından önemli bir bölgede ve üniversitede olmanın avantajlarını kullanabileceğim.

5. BELİRTMEK İSTEDİĞİNİZ DİĞER KONULAR

Sadece araştırma/ proje önerisinin değerlendirilmesine katkı sağlayabilecek bilgi/veri (grafik, tablo, vb.) eklenebilir.

PROJE

İnsanın nasıl bir varlık olduğu, bu hayatı nasıl iyi yaşayabileceği ve bu dünyada

olmanın anlamının ne olduğu soruları felsefe tarihinin başından itibaren soruşturulmuştur. Teknik alandaki bilgilerimizin kuşaktan kuşağa aktararak geliştirilmesi mümkünken, iyi bir insan olmaya dair kazanımların böyle aktarılamaması, yaşama dünyasındaki sorunların uzun soluklu olmasına neden olmuştur. Dolayısıyla dile getirilen sorular bugün de hala sorulmaktadır. Fakat artık felsefe alanındaki çalışmalar, gerçekleşen bilimsel gelişmelerin ışığında ortaya çıkan diğer disiplinlerle ortak olarak yürütülmektedir. Bu ise felsefenin çağın gerisinde kalmayarak, sorunların çözümüne ışık tutmaya devam etmesini sağlamaktadır.

İnsan tekinsiz, yani yuvası olmayan ve yuvasını arayan bir varlıktır. Tekinsizlik ilk kez psikolojide kavramsallaştırılmıştır. Sonrasında yirminci yüzyılın en etkili filozoflarından olan Heidegger konuyu felsefeye taşımıştır. Heidegger Antik Yunanca olan deinon sözcüğünü tekinsizlik (Unheimlichkeit) olarak çevirir. Burada tekinsizlik aynı zamanda yuvasızlık, evsizlik hatta yurtsuzlukla birlikte düşünülebilir. O özellikle üç kitabında tekinsizlikten söz eder. İlki Varlık ve Zaman'dır. Orada tekinsizlik, iki şekilde karşımıza çıkar: Bu dünyaya fırlatılmışlığımızın temelsizliğinde ve endişe halinde açılan tekinsizlik olarak. Bu ayrım şu şekilde de düşünülebilir: Dünya içindeki düşkünlüğümüzü kuran kökensel endişede ve bizi düşkünlükten çıkaran endişe ruh halinde açılan tekinsizlik. Fakat bunlar arasında net ayrımlar yapılmamıştır. Yine Varlık ve Zaman'da vicdanın çağrısı da tekinsizlikle bağında ele alınır.

Metafiziğe Giriş'teki tekinsizlik de iki şekilde düşünülebilir: Varlığın ezici gücüne maruz kalışın ortaya çıkardığı ve bunu aşma gayretimizin sonuçsuzluğunun yarattığı tekinsizlik olarak. Tıpkı Varlık ve Zaman'da olduğu gibi burada yine Dasein'in ölüme fırlatılmışlığı ve ölüm karşısındaki çaresizliği önem kazanır. Fakat yeni olan, tekinsizliğin polis'le ve polisi aşmayı dile getiren şiirsel düşünmeyle bağında ele alınmasıdır. Bu bağlamda tarihsellik ve şiirsel düşünüş öne çıkar. İşte Govedarica'nın bu alandaki çalışmaları konuyla doğrudan ilişkilendirilebilir.

Üçüncü kitap ise Hölderlin'in Tuna Ağdı'dır. Burada tekinsizlik korkunç, güçlü ve olağandışı (furchtbar, gewaltig, ungewöhnlich) olarak üç boyutun karşılıklılığıyla yorumlanır. Bu bağlamda Antigone'ye ve oradaki polis'in rolüne gidilir ve pantoporos-aporos ve hüspipolis-apolis karşıtlıkları öne çıkar. İnsan her yere gider ama yine de her yerde bir hiçe varır; çünkü dışarı çıkarken başına gelenler asla onun varlığını gerçekleştirmeye yetmez. İnsanın üstlendiği şey, temelde aradığı şeye, yani varolanların ortasında evinde olmaya karşı, kendi aleyhine döner.

Tarihsel süreçte tekinsizliğin ele alınışında değişiklikler yaşanmış olsa bile insanın dünya-içinde-olması ve dünyanın bize, açık seçik ve hazır bir yuva sunmaması hepsinde ortaktır. Dünya anlamını, her durumda tarihsel olarak ve türlü ilişkilene bağlarında açar. İşte tekinsizliğin özellikle üçüncü kitapta ele alınma tarzı, insanın bu dünyadaki yuvasızlığını tarihsellik, toplumsallıkla ve mekansallıkla doğrudan ilişkilendirmesi açısından önem taşır. Tekinsizliğin bu dünyadaki ikametimizin temeli olması, bu dünyadaki ikametimizi belirler. Buradaki ikametimiz aynı zamanda bize benzemeyenlerle birlikte olmayı gerektirir. Bu bağlamda, çatışan tarafların birlikte barınması ile tekinsizliğin ilişkisi ilgi çekicidir.

Projenin amacı, Heidegger'in, Hölderlin'in Tuna Ağzı'nda anlattığı tekinsizliği, tarihin bu anında ve Belgrad'da disiplinlerarası bir çalışmayla, alanında uzman bir danışman eşliğinde soruşturmak ve fenomenolojik olarak görünür kılmaktır. Heidegger'deki tekinsizliğin tarihsel, somut, yaşayan insanın tecrübeleri bağlamında görünür kılınması için, konunun kaynağı olan psikanaliz felsefesiyle birlikte çalışılması, kendine özgü yapısından kaynaklanan imkanlara sahiptir. İşte bu imkanların hayata geçirilmesi projenin amacıdır.

Araştırmanın özgünlüğü, tekinsizlik konusunu çalışmak için tarihsel önemi olan Belgrad'da, konunun akademik dünyada kabul gördüğü gibi disiplinlerarası bir şekilde ve derinlemesine yapılacak olmasının yanı sıra, dünyanın seçkin üniversitelerinden birinde ve alanında uzman bir danışman eşliğinde gerçekleşecek olmasına dayanır. Bu sayede felsefenin soyut kavramlarından biri kabul edilen tekinsizliğin, somut ve varoluşsal sorunlarımızı çözmeye, nasıl iyi yaşayacağımız sorusunu yanıtlamaya katkısı arzulanır. Böylece felsefe alanındaki bu çalışmanın, somut, pratik ve etik sonuçlarının olabileceğini göstermek amaçlanır. Tekinsizlik konusunun böyle çalışılması ise, literatüre katkı sağlama potansiyelini yüksek oranda kendinde barındırır.

6. Kaynaklar

Govedarica, M. (2021). Aesthetics of living. (Podgorica: Gnomon Center for the Humanities Matica) 653-672.

- Govedarica, M. (2021). Axiological role of emotionality. Belgrade: Theoria
- Govedarica, M. (2002). Consciousness and personal identity. Belgrade: Theoria.
- Govedarica, M. (2020). Hermeneutics and community. Belgrade: Theoria
- Govedarica, M. (2006). Philosophical Analysis of Irrationality: Altered States of Consciousness and Weakness of Will. Pančevo: Mali Nemo Publishing.
- Govedarica, M. (2021). The death instinct and spiritual culture. Belgrade: Theoria
- Govedarica, M. (2006). The Meaning Of Eros And Love. Belgrade: Vulkan Publishing.
- Freud, S. (1955). The “Uncanny”. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XVII (1917-1919): An Infantile Neurosis and Other Works* içinde, 217-256. London: The Hogarth Press: The Institute of Psycho-Analysis.
- Heidegger, M. (2000). “700 Jahre Meßkirch Ansprache zum Heimatabend am 22. Juli 1961”. *Reden und Andere Zeugnisse Eines Lebensweges* içinde, 574-582. Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann,
- Heidegger, M. (2006). “Der Satz der Identität”. *Identität und Differenz* içinde, 31-50. Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann.
- Heidegger, M. (1983). *Die Grundbegriffe der Metaphysik Welt-Endlichkeit-Einsamkeit*. Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann.
- Heidegger, M. (1953). *Einführung in die Metaphysik*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Heidegger, M. (1999). *Hölderlins Hymnen »Germanien« und »Der Rhein«*. Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann
- Heidegger, M. (2019). *Nedenin Neliği*. Çeviren Saffet Babür. Ankara: BilgeSu Yayıncılık.
- Heidegger, M. (1967). *Sein und Zeit*, Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Heidegger, M. (2008). *Varlık ve Zaman*, Çeviren Kaan. H. Ökten. İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Heidegger, M. (1976). “Was ist Metaphysik?”. *Wegmarken* içinde, 103-122. Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann.
- Heidegger, M. (2001). *Zollikon Seminars Protocols-Conversations-Letters*. Edited by Medard Boss. Translated by Franz Mayr&Richard Askay. Illinois: Northwestern University Press.
- Sheehan, T. (2019). “Heidegger: $\pi\theta\omicron\varsigma$ as the thing itself”, *Philosophers in Depth: Heidegger on Effect* içinde, 29-47. Editör Christos Hadjioannou. London: Palgrave Macmillian.

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONEL YURT DIŞI GÖREVLENDİRME
ARAŞTIRMA/PROJE ÖNERİ FORMU

Sheehan, T. (2018). *Martin Heidegger: Overcoming Metaphysics*, Published Privately,
https://drive.google.com/file/d/1iMCNDBSVHKSpeWY_Uk5X1kPN32jrQaIu/view.

Withy, K. (2015). *Heidegger on Being Uncanny*. Cambridge: Harvard University Press, 2015.